

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com



ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ & ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Η Αυστραλία έχει ζωτικό συμφέρον διατήρησης της στρατηγικής εμπλοκής των ΗΠΑ στην Ανατολική Ασία, λόγω της θεμελιώδους συμβολής της στην περιφερειακή σταθερότητα και οικονομική ανάπτυξη. Στον τομέα της ασφαλείας και της άμυνας, η Αυστραλία έχει συνδέσει τις επιδιώξεις της με την αμερικανική εξωτερική πολιτική στην περιοχή.

Κορωνίδα της στρατηγικής σχέσης ΗΠΑ και Αυστραλίας αποτελεί η ANZUS (Australia, New Zealand, United States Security Treaty) η οποία προσδιορίζεται ως μια στρατιωτική συμμαχία και χρονολογείται από το 1951. Για τους διαμορφωτές της αυστραλιανής εξωτερικής πολιτικής, η χώρα τους οφείλει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις σχέσεις των Ηνωμένων Πολιτειών με τις άλλες μεγάλες δυνάμεις, συμπεριλαμβανομένης και σημαντικότερης της σύνθετης σχέσης με την Κίνα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του ρόλου που επιθυμεί να διαδραματίσει η Αυστραλία, είναι το εδάφιο της **Λευκής Βίβλου** που αναφέρεται στην αναγκαιότητα της χώρας να επιδείξει ετοιμότητα ως προς την διαχείριση πιθανών κρίσεων στην Ασία, όπως στην περίπτωση της Κίνας με την Ταϊβάν, της χερσονήσου της Κορέας και της έντασης μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν.

Δίχως αμφιβολία, η Αυστραλία στο μέλλον θα διαδραματίσει έναν συνεχώς διευρυνόμενο ρόλο στο περιφερειακό υποσύστημα της νοτιανατολικής Ασίας και Ωκεανίας, διότι και η ίδια το επιθυμεί αλλά και ο ανταγωνισμός μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων το επιτάσσει. Από την ανάλυση των εμπορικών δεικτών καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η Αυστραλία εκ των πραγμάτων οφείλει να μετέχει ενεργά



στα οικονομικά γίνεσθαι της Ασίας και του Ειρηνικού. Ενώ, λοιπόν, στον οικονομικό τομέα η Αυστραλία επιδιώκει να έχει διευρυμένες εμπορικές και συμμετρικές, όσο είναι εφικτό, σχέσεις με όλα τα κράτη της περιοχής, στον πολιτικό τομέα είναι ξεκάθαρη η επιλογή των Ηνωμένων Πολιτειών ως προνομιακού της σύμμαχου.

Η στρατηγική σχέση με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα συγκροτεί τον βασικό άξονα αναφοράς και δράσης της αυστραλιανής εξωτερικής πολιτικής. Στρατηγικοί, οικονομικοί, πολιτικοί αλλά και ιδεολογικοί παράγοντες συντείνουν στην διαρκή ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των δύο κρατών του αγγλοσαξονικού κόσμου. Σε συνεργασία και με το Ηνωμένο Βασίλειο, τον Καναδά και την Νέα Ζηλανδία, θα επιδιώξουν την διατήρηση της αμερικανικής ηγεμονίας και στην ανατολική Ασία και τον κόσμο, καθώς και την διαίωνιση της κυριαρχίας του φιλελευθερισμού ως κατευθυντήριας ιδέας οργάνωσης της διεθνούς τάξης, κατάσταση που συγχρόνως εξυπηρετεί και τα δικά τους συμφέροντα.

Η σταδιακή μετατόπιση της ισχύος από τον Ατλαντικό στον Ειρηνικό αναβαθμίζει τον ρόλο και τη θέση της

Αυστραλίας στον αγγλοσαξονικό κόσμο. Στα πλαίσια του κλιμακούμενου ανταγωνισμού μεταξύ αναδυόμενων, όπως η Κίνα και η Ινδία, και παραδοσιακών, όπως η ΗΠΑ και η Ρωσία, δυνάμεων στην Ασία, η Αυστραλία αποτελεί έναν πραγματικά πολύτιμο σύμμαχο για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η ιδεολογική συγγένεια και οι κοινές αξίες που ενστερνίζονται τα δύο κράτη ήταν παράγοντες που βοήθησαν στην σύναψη και διαίωνιση της συμμαχίας.

Για την Αυστραλία, η στρατηγική παρουσία των ΗΠΑ στην περιοχή την διασφαλίζει από τις γεωπολιτικές φιλοδοξίες ενός περιφερειακού ισχυρού παίκτη, είτε αυτός στο πρόσφατο παρελθόν ήταν η αυτοκρατορική Ιαπωνία είτε στο μέλλον φαντάζει η ανερχόμενη Κίνα. Για τις ΗΠΑ, η Αυστραλία είναι μια μεσαία δύναμη, σημαντικός κρίκος στην αμερικανική αρχιεκτονική ασφαλείας στον διαρκώς αυξανόμενο σινο-αμερικανικό ανταγωνισμό. Οι συγκλίσεις συμφερόντων μεταξύ των δύο χωρών είναι πολύ σημαντικές και οι αναδυόμενοι πόλοι ισχύος στην περιοχή τις κάνουν ακόμη μεγαλύτερες. Η διατήρηση της αμερικανικής ηγεμονίας στην

περιοχή εξυπηρετεί σαφέστατα τα αυστραλιανά συμφέροντα.

Η εμφάνιση των νέων ασύμμετρων απειλών και προκλήσεων, οι οποίες διασαλεύουν την περιφερειακή και διεθνή τάξη, καθώς και το ευμετάβλητο των συσχετισμών ισχύος μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων, δεν αφήνουν άλλη επιλογή για την Αυστραλία παρά μόνο την υιοθέτηση μιας ενεργητικής εξωτερικής πολιτικής. Διαμορφωτικοί παράγοντες της εν λόγω πολιτικής αποτελούν οι στρατηγικές αναγκαιότητες που επιβάλλει το διεθνές σύστημα, τα κοσμοθεωρητικά χαρακτηριστικά της αυστραλιανής κοινωνίας και η κοινή συλλογική αξίωση, όπως εκφράζεται σε όλα τα κράτη, για ανεξαρτησία. Ως ορθότερη επιλογή της πολιτικής και στρατηγικής αντίδρασης της Αυστραλίας στις πολύμορφες προκλήσεις της παρούσας συγκυρίας, εξακολουθεί να παραμένει η στρατηγική σύζευξη με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον αγγλοσαξονικό κόσμο.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ – ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η ιστορική σχέση μεταξύ της Αυστραλίας και της Βρετανίας αρχίζει τον 18ο αιώνα. Από το 1718, η Βρετανία χρησιμοποιούσε τις αμερικανικές αποικίες ως βάση για τους καταδικασθέντες για διάφορα ποινικά αδικήματα στην Βρετανία. Μετά την απώλεια των αποικιών το 1783, η βρετανική κυβέρνηση, αναζητώντας μια εναλλακτική τοποθεσία, αποφάσισε να στραφεί στην Αυστραλία. Και βέβαια αυτό θα γίνει την επόμενη εβδομάδα μιάς και θα ψάξουμε να δούμε ιστορικά και πολιτικά το πώς διαμορφώθηκε αυτή η περίεργη σχέση μεταξύ Αυστραλίας – Βρετανίας.

